

SLOVENIJA

Uredništvo: Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17

Naročnina četrtletno 15 din

za pol leta 30 din

za vse leto 60 din

Posamezne številke 1.50 din

V zamestvo celoletna naročnina 90 din

Ljubljana, 22. decembra 1939.

Upravništvo: Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17

Poštočerkovni račun:

Ljubljana št. 16.176

Rokopisov ne vračamo

Oglasi po tarifu

Tiska Zadržna tiskarna (M. Blejce) v Ljubljani

Slovencem v opomin ob prazniku miru

Poslanico miru vsem ljudem, ki so dobre volje, prinaša praznik največjega misterija krščanskega sveta. Ne zunanega miru, do človeka se obrača, do posameznika, do njegove vesti. Strast in mržnja zastrupljata naše duše. Človeka cenimo le še kot frontnega vojaka na političnem bojišču. Zvestoba do vzvišenih naukov človekoljubja je mnogim ljudem samo še v posmeh. Oznanjamo jih ob svetkih, da jih tem očitneje zatajujemo ob petkih. Drugače učimo, drugače ravnamo. Namen nam opravičuje vsako sredstvo. Mnogo je besedovanja o tem, da hočemo postaviti nov svet, boljši, pravičnejši, a zaman se oziramo po modrih stavbenikih, veliki v svoji npravstveni moči in v zavesti svoje odgovornosti. Rušiti znamo, ali bomo znali tudi zidati? Ko se zdi, da so se sprostile vse temne sile podzemlja, da maščujejo nad nami izdajstvo duha, je bolj kot kdaj dolžnost vseh, ki poslušajo svojo vest, da se strnejo v obrambi proti zlu, prihajajočem iz podzemeljskih globin.

Ne more biti politika merilo vseh prizadevanj in vrednot. Imejmo to pred očmi tudi, kadar poudarjamo svoje slovenstvo. Drugim izprašujemo vest. Ali pa ga sami pojmujejo dovolj široko in globoko, človeško, ne le politično? Ali lahko mirno trdimo, da nismo odbili nobenega dragocenega človeka? Slovenstvo ni samo vprašanje naše politične moči in zrelosti, je tudi vprašanje naše npravstvene in duhovne moči in zdravja. Slovenstvo pomeni nekaj več ko poudarjanje naših narodnih pravic; brez duhovne vsebine in globine nima prihodnosti. Marsikdo se trka na prsi in se ponaša s svojo pravovernostjo, ane vprašajmo ga, koliko je pripravljen za svoje slovenstvo tvegati in žrtvovati.

Škodijo slovenstvu ne samo tisti, ki ga taje, ampak tudi tisti, ki ga jemljejo v zakupništvo, da z njim politično trgujejo. Kdo je tisti pravični, ki je poklican katerega koli rojaka izključevati iz našega narodnega občestva? Katera družina ima samo pravičnike in nima tudi grešnikov? Življenje Slovencev je pretežko, da bi slovenstvo smelo biti komu lagoden vzor. Preden izrečemo očitke narodnega izdajstva, se vprašajmo, če smo poklicani za sodnika.

Šibki smo po številu. Naša prihodnost je v naši npravstveni moči in v umnem gospodarstvu z narodnimi silami. Vsak pošten človek tudi v nasprotnem taboru predstavlja vrednoto za naše narodno občestvo. Ne merimo človeka zgolj s političnim merilom. Potrudimo se razumeti nasprotnika iz njegovega okolja, iz izročil, v katerih je vzrastel in ki odločilno usmerjajo življenje vsakega povprečnega človeka. Prepričajmo nasprotnika s silo duha, s svojim zgledom in delom, ne le z razlogi svoje politične pameti.

Tudi v taboru, ki se sam imenuje jugoslovenski, so ljudje, ki jim je slovenstvo živa resničnost. Ne gre jih istiti s politiki, ki iščejo samo svojo korist in utešenje svoje ambicije. So med njimi ljudje, ki jim je slovenska kultura srčna zadeva. Kupujejo sleherno slovensko knjigo, ljubijo in podpirajo slovensko umetnost in znanost, podpirajo rojake ob meji in za mejo. V srcu so naši in ne morejo biti kaj drugega kot naši. Če so v zmoti, ne otežujmo jim spoznanja te zmote. In spomnimo se vseh neštetihi junakov tihega dela, ki vrše na svojem mestu v težkih razmerah svojo dolžnost v družini, v poklicu, v javnosti vestno in skromno in množijo narodni kapital, množijo naš narodni npravstveni in duhovni zaklad, od katerega slovenstvo živi. Ali jim hočemo odreči, da so dobri Slovenci?

Jugoslovenstvo nam ni škodilo kot ideja, škodilo nam je kot psihičen pojav, kolikor je izviralo iz strahu pred lastno majhnostjo, iz bega pred samim seboj in je iz npravstvene šibkosti hotelo delati krepost. Škodilo nam je v službi politike, ki nas je gospodarsko izkoriščala in poli-

tično demoralizirala. Slovenstvu, v sebi trdnem in samozavestnem, misel zblizanja z drugimi narodi ne more pomeniti nobene nevarnosti.

Ni to napisano, da bi služilo v opravičilo politike, ki je bila za Slovence usodna. Naj nas te ugotovitve samo opominjajo, da krivda za grehe preteklosti ni zgolj na eni strani. Naj bi bile za nas vse opomin, da z izpraševanjem vesti začnemo pri sebi, da ne odbijamo, kjer bi morali pričevati, da ne delamo pregraj tam, kjer bi morali staviti mostove. Tudi nasprotnika je treba najprej razumeti kot človeka. Če se je odtujil svoji narodni družini, olajšajmo mu vrnitev.

Vsi, ki veljajo kot poklicani predstavniki slovenstva in slovenske misli, zlasti tisti, ki poudarjajo svojo pravovernost, naj se pri svoji vesti vprašajo, če niso marsikaj opustili in zamudili, kar bi bilo slovenski stvari resnično v korist. Vprašajo se naj, če so znali nasproti nacionalističnim umišljavam prikazati slovensko misel v prepričevalnejši luči, če so znali zajeti slovenstvo v celoti in prikazati njegov pravi življenjski smisel. Vprašajo se naj, če so znali z vidika slovenske narodne misli razložiti in utrditi svoje stališče do vseh naših perečih družbenih vprašanj, do velikih dogodkov znotraj in zunaj države. Priznajo naj, da do danes nimamo slovenskega narodnega programa za nobeno področje javnega življenja, da smo v dneh usodnih odločitev Slovenci brez narodno političnega programa. Mnogo smo zamudili in vse premalo storili, da bi mlačneže ogreli in nevernike pridobili za svojo stvar. Zato ne bodimo strogi nasproti drugim, če nismo bili strogi nasproti sebi.

Slovenska misel si bolj po zaslugi svoje notranje življenjske sile in stvarnih delavcev na kulturnem področju ko po zaslugi svojih političnih voditeljev utira svojo pot. Kljub vsem razdiralnim silam, ki glodajo ob koreninah našega narodnega občestva, so neki pojavi, ki nas opravičujejo do upanja na boljšo prihodnost. Zavest slovenske življenjske skupnosti, zavest naše skupne življenjske usode očitno raste. Marsikje se duhovi zblizujejo. Zunanja nevarnost nas sili k temu. Nihče danes ne stavlja javno jugoslovenstvo kot antitezo slovenstvu. Občutili bi to kot anahronizem. Dogodki pa so tudi dokazali, da resničnega političnega separatizma med Slovenci ni. Vse skupine imajo svoj pozitiven odnos do države. Jugoslovensko misel sprejemajo vse kot spoznanje o nujnosti zblizanja vseh južnoslovan-

Zapiski ob rusko-finski vojni

Vojna se širi. Zajela je Finsko, državo malega, kulturnega, demokratičnega naroda na visokem severu. Napadla jo je boljševiška Rusija. Kakor je sedaj sploh navada, seveda vojne ni napovedala. Prav tako, kakor so napadli brez vojne napovedi Japonska Kitajsko, Italija Abesinijo in Albanijo, Nemčija Poljsko. Tako ima navzven napadalec videz miroljubnosti, navznoter pa kar naravnost trdi, da je bil on izzvan in napaden. Saj ga pri celostnem sestavu ni, ki bi ga mogel prijeti za besedo.

Pravno in npravno oznamenjujejo ta ruski napad, najboljše tale dejstva:

1. Rusija je vdrla s svojo vojsko na ozemlje tuje države, storila je to nekaj, kar so njeni zastopniki pri Zvezi narodov sami zmeraj označevali za kršenje miru in istili z vojno napovedjo.
2. Rusija, sama članica Zveze narodov, je napadla drugo članico te Zveze, in s tem kršila slovesno prevzete obljube.
3. Rusija je napadla državo, s katero je sklenila pogodbo o nenapadanju.
4. Kot vzrok napada je navajala finske notranje razmere, torej razlog, ki ga je sama pobijala,

Tistim slovenskim ljudem, ki trpe, preprostim in razumništvu, tistim, ki ne iščejo ne tvarnih koristi in ne počestne časti zaradi slovenstva, njim, ki trpe doma in žive v strahu za mejami in nosijo v dušah slovensko misel, voščimo

vesele božične praznike

V božični noči, ko bodo plavali nad slovenskimi polji in planinami glasovi polnočnih zvonov naj

spoznajo,

da pomeni rojstvo Odrešenikovo nele novo dobo, v kateri je z evangelijem bila oznanjena prava človečnost, ampak tudi, da pomeni rojstvo Odrešenika, ki je bil rojen v hlevcu zunaj mesta Betlehema povišanje ponižnosti in skromnosti.

Spoznajo naj, da taki ljudje, ki najemajo hlapce, da jim vihte kadilnic ein delajo krivice lastnim ljudem, niso pravi n resnični Slovenci.

Verujejo naj, da rojstvo Odrešenika ni bilo zastoj in da nasilje traja le nekaj časa ter da se laž razkadi kot dim.

Trdna vera naj navda vse resnično slovenske ljudi, da bo prisijala svoboda tudi malim narodom, čeprav jim dandanes žuga smrt, ter se surova moč sama sebe uje in jo premaga pravica, ki jo je privedlo na svet Odrešenikovo rojstvo.

skih rodov. Misel velike južnoslovenske zvezne države kot jedra mogočne podonavsko-balkanske zveze nam postaja vedno bolj domača. V gledanju na naš zunanji položaj so vsi uvidevni Slovenci edini v tem, da odklanjajo vsako misel političnega varuštva katere koli zunanje sile in da vidijo najboljšo poročstvo v političnem zblizanju vseh malih narodov na življenjskem prostoru, ki jim je z nami vred skupen. Vse to so razveseljiva znamenja našega razvoja k politični zrelosti.

Ne sanjamo o političnem miru, ki bi pomenil narodno mrtvilo. A zavest skupne življenjske ogroženosti nalaga vsem Slovencem, da ne iščejo in podčrtavajo samo tega, kar jih loči, ampak se zavedajo tudi tega, kar nas danes vse druži. Vsak od nas nosi svoj delež odgovornosti, da bomo v dnevih usodnih odločitev vsaj kolikor toliko pripravljeni, vsak od nas naj na svjem področju ustvarja mogočnosti složnega nastopa, kjer položaj to zahteva.

Ko obhajamo praznik miru, razmišljajmo o tem, kaj sm osvoji narodni družini v teh časih dolžni.

k oso njeni diplomati branili Nemčijo pred Angliji in Francozi.

Vzrok ali bolje začetek spora je zelo preprost. Finci da so seveda na vse načine izzivali Ruse. Zaradi svoje »varnosti« je zato Rusija zahtevala, naj ji Finska odstopi dobršen del svojega narodnega ozemlja. Kljub očitnemu nesmislu, da bi mala Finska mogla biti kedaj nevarna veliki Rusiji, da bi s stališča varnosti kvečjemu Finska mogla zahtevati od Rusov, naj ji odstopijo nekaj svoje zemlje, vsaj tiste, ki je naseljena od finskih plemen, so vendar Finci, strahovani in osamljeni, bili pripravljeni, ugoditi ruskim zahtevam, kolikor so to le mogli, da rešijo vsaj neodvisnost svoje države. Dve tretjini ruskih zahtev so hoteli spolniti. Vseh seveda niso mogli, zlasti ne po skušnjah, ki so jih doživele baltičske države. Zakaj če zahtevajo Rusi finsko mesio Hangö, tedaj je to nekako isto, kakor če bi na primer Italija hotela zaradi svoje varnosti od Jugoslavije Dubrovnik ali Split, ali od Francozov Marseille, ali da se vrnemo na sever, kakor če bi Finska zahtevala od Rusov Ljeningrad.

Finci so torej res storili vse, kar so smeli in

Izidor Koštrun:

Pred novim koledarjem

(Razredčeno in pospešeno nadaljevanje.)

Petek, 5. 12. 1957. — Pod napisom »SDS prestopila v JRZ« poroča »Slovenec« o deputaciji nekkih doslej popolnoma neznanih ljudi, ki so se zglasili na dan državnega praznika pri voditelju dr. Stojadinoviću in mu naznanili, da pristopa SDS v JRZ. »želež se pridružiti konstruktivni nacionalni politiki dr. Stojadinovića, dr. Korošca, dr. Spahe in sploh JRZ«. — Na drugem mestu ponatiskuje »Slovenec« slavnostni sestavek dr. Mihe Kreka na račun državnega praznika v belgrajskem »Vremenu« in opisuje »demonstracijo domišljavih« v Ljubljani ob manifestacijskem sprevedu po mestu na večer državnega praznika. Tudi njegova poročila o praznovanju državnega praznika iz drugih krajev podčrtavajo — skoraj vedno ob koncu in z debelim tiskom — odsotnost nekaterih društev. Poročilo oženjenega dopisnika »Slovenca« z Jesenic trdi, da so tam vzeli slovenski fantje praznovanje državnega praznika in manifest državne misli v svoje roke, in doda, da je tako tudi prav.

Nedelja, 5. 12. 1957. — Župnik Križman Andrej objavlja v »Slovenskem delavcu« kar najbolj odločen protest proti očitjanju, da je ZZD del Jugoslava in od njega odvisen. To mislijo, pravi, samo ljudje, ki mislijo, da mora vsak »pokret« od nečesa »zaviseti«. — Na račun ministrov prve vlade 6. januarja napiše »Domoljub«, da so »nam po zloglasnem šestem januarju lagali, da so politične stranke škodljive in so jih zato razpustili, a vse to se je zgodilo samo zato, da so se mogli polastiti oblasti ljudje, ki niso imeli nikogar za seboj in ki jih je ljudstvo sicer pri svobodnih volitvah odklanjalo. Kako so se potem ti nikomur odgovorni nestrankarji izkazali, nam je še danes vsem v živem spominu«. (Koštrun si dovoli podvomiti,

da bi bil spomin »Domoljuba« glede osebnosti v prizadevi vladni tako zelo živ in — točen.)

Torek, 7. 12. 1957. — »Jutro« toži, da ga »Slovenec« vedno le po rovtarsko ozmerja, kadar ga »Jutro« vpraša, kako je po »Slovenčevem« z »narodno edinostjo«, ki je programska osnova stranke JRZ.

Sreda, 8. 12. 1957. — V državni zbornici govori poslanec Mohorič, v »Zboru« Ljotića pa korenito poka.

Petek, 10. 12. 1957. — Minister za socialno politiko ima shod JRZ v Arandjelovcu in pravi v glavnem: Vlada dr. Stojadinovića hoče iti po poti sodelovanja najširših ljudskih množic pri državni upravi. Silovite bi bile težave za državo, če naj bi se povrnila na leto 1918. zaradi rešitve hrvaškega vprašanja, kakor to zahteva dr. V. Maček. Srbijanska opozicija pa ni ravnala modro, ko je sklenila sporazum z dr. Mačkom, ki ni niti v korist Hrvatov, niti v korist Srbov. Nujno je samo približati vse državne ustanove ljudstvu in mu dati priložnost, da svobodno razvija samouprave. Po teh potih bo hodila vlada dr. Stojadinovića. — »Domoljub« si želi »vsaj šolske samouprave, ki naj nam jo Bog nakloni vsaj v bodočem letu« (to je v koledarskem letu 1958!).

Sobota, 11. 12. 1957. — Tišina pred viharjem: v 16 občinah se vršijo jutri občinske volitve s preizkušenim zmagovalnim sredstvom: z javnim glasovanjem.

Nedelja, 12. 12. 1957. — Pri občinskih volitvah v 16 občinah zmaga JRZ v 15 občinah, v Dolnjem Logatcu pa opozicija. JRZ zmaga v nekaterih občinah celo proti svojim lastnim seznamom s št. II. — Celotni občinski svet v Križevcih prestopi slovesno v JRZ. Programskih pretresljajev ni.

Zborovanje slovenskih zgodovinarjev

(Stoletnica »Muzejskega društva za Slovenijo«.)

Ob praznovanju stoletnice Muzejskega društva za Slovenijo, v soboto dne 16. decembra t. l., je bilo v Ljubljani zborovanje slovenskih zgodovinarjev; ki se jih je zbralo okoli 70 z namenom, da ugotove današnje stanje raznih zgodovinskih vej in določijo naloge, ki naj se rešijo v prihodnjem letu. V tem smislu je govoril prvi predavatelj, univ. prof. dr. Fr. Stele, ki je v poročilu »Stanje umetnostno-zgodovinskega raziskovanja v Sloveniji« podal lin ocenil današnjo raven te vede, ko je po zaslugi univ. prof. dr. Izidorja Cankarja dosegla pri nas pomembno višino. Poudaril je naloge, ki čakajo umetnostnega zgodovinarja, če hoče, da bo ta znanost v skladu s koristimi slovenske kulture ter ugotovil, da bo treba poskrbeti za zbiranje in ohranitev umetnostnih spomenikov, izdati potrebno arhivalno gradivo, umetnostno-zgodovinsko bibliografijo itd. Soporocevalce konservator dr. Fr. Mesesnel je govoril o varstvu spomenikov v Sloveniji in poudaril predvsem potrebo po zakonu, ki bi varoval vse umetnostno-zgodovinske spomenike, ki so važni za spoznavanje naše kulturne zgodovine.

Za njim je razgrnil banovinski arhivar v Mariboru, g. prof. Franjo Baš nujna vprašanja naših arhivov in ugotovil, da se javnost in oblast premalo zavedata velikega pomena arhivov in njihovega bogastva za našo narodno preteklost. Zato je treba poskrbeti v prvi vrsti z njihovo popularizacijo, kar se da doseči z razstavami in tiskovinami. Oblasti pa morajo najti sredstva, da dobe arhivi potrebno osebje, ker je današnje stanje slovenskih arhivov prav obupno. Da se temu odpomore, je predavatelj predlagal več umestnih predlogov, ki jih je nato v soporočilu podprl in osvetlil z druge strani prof. M. Miklavčič, ki je podal pregled stanja cerkvenih arhivov v Sloveniji.

Po živahni obravnavi, ki jo je sprožilo to zelo nujno vprašanje, je univ. prof. dr. J. Turk na kratko poročal o najstarejših cistercijskih statutih, ki jih je odkril v nekem rokopisu iz 12. stoletja v ljubljanski vseučiliški knjižnici. Sledilo je predavanje kustosa dr. R. Ložarja o stanju arheološke vede v Sloveniji. Opisal je razvoj arheološke znanosti v preteklosti in njene naloge v prihodnosti. Iz njegovega poročila je izzvenel klic po ločitvi kulturno-zgodovinskega oddelka od prirodoslovnega, ki naj dobiva vsak svojo stredo, ker je ljubljanski »Narodni muzej« danes le še skladišče, kjer je sistematično delo skoraj nemogoče.

Popoldne je univ. docent dr. Fr. Zwitter v predavanju »Koncepcije slovenske zgodovine« orisal, kako se je iz prvotnih krajevnih zasnutkov (Kranjska, Štajerska) razvila misel o enotnosti in samobitnosti slovenskega naroda (že pri Linhartu!) in kako je to slovensko gledanje zopet vplivalo na slovensko politično življenje. Sledilo je predavanje inspektorja Silva Kranjca o zgodovinskem pouku v naši srednji šoli. Opisal je vse naloge, ki se jih mora profesor zgodovine pri podajanju snovi v polni meri zavedati, po drugi strani pa še posebej napake, ki jih je

opazil pri pouku zgodovine, kakor na primer preobširnost knjig, ki imajo vse preveč malenkostnih podrobnosti politične in vojaške zgodovine, kar pa vse zahteva učni načrt, to pa v škodo kulturne zgodovine. Omenil je pomanjkanje dobrih zgodovinskih kart, zgodovinskih beril in podobno. Razvila se je obširna debata, ki so se je udeležili številni profesorji in javni delavci. Tako je g. ravnatelj dr. Lončar poudaril, da bi bilo treba v višjih razredih srednje šole gledati na svetovno zgodovino s čisto slovenskega stališča. Razkosnosti zgodovine, ki jo danes precej občutimo, pa se moremo izogniti najlažje in najuspešneje, če poskušamo podati zgodovinski razvoj s sociološkega vidika, kar bo povečalo zanimanje za zgodovino in ji dalo življenjsko moč.

V zadnjem predavanju je dr. Melita Pivec-Stele opisala stanje slovenske zgodovinske biblio-

V zadnjih tednih letošnjega leta so moji malenkosti posvetili nekateri katoliški časopisi posebno pozornost in me »počastili« z nekaterimi dokaj zločnimi napadi in stavki. Nekateri, med njimi predvsem »stanovski tednik za slovensko dijaštvo Mi mladi borci«, so uporabili v tem svojem »časčenu« celo neresnico in so moje izjave, odnosno besede, zvrnili na glavo, jim dali drugačno vsebino, kakor sem jim dal jaz, ali so si jih pa kratko in malo izmislili.

Ker je vse skupaj povzročilo zmedo in neresnične predstave, bom skušal na kratko in stvarno pojasniti vsem tistim gospodom, ki so mi posvečali takšno veliko pažnjo, vso zadevo, da si ne bomo v novem letu več z izmišljenimi strahovi stali nasproti.

Največje zgražanje dela katoliškega časopisja (v prvi vrsti akademskega in srednješolskega, nakar je pritegnil tudi jugoslovski »Slovenski delavec«), je povzročila moja izjava na medicinskem občnem zboru, kjer sem po pisanju »Straže v viharju«, ki je prva začela s pisanjem, baje rekel, da bi bilo snovanje kakršne koli protimarksistične liste na medicini greh nad slovensko medicino, za katerega bodo dajali takšni ljudje odgovor pred vsem slovenskim narodom. (»Straža v viharju« 30. 11. 1959.) Resnica je pa taka! Z letošnjim šolskim letom smo v Ljubljani izgubili že organizirani in priznani peti semester slovenske medicinske fakultete. To se pravi, da se je naše upanje za doseg popolne medicinske fakultete v Ljubljani močno zamajalo. Vsi starejši medicinci smo bili mnenja, da je nujno potrebna popolna in resnično odkrita koncentracija vseh slovenskih medicincev, ki bo lahko uspešno prevzela na svoja ramena borbo za popolno medicinsko fakulteto, do katere ima slovenski narod iste pravice, kakor oba bratovska naroda v državi. Koncentracija je bila že skoraj dosežena! Povedati moram, da so tovariši zastopniki vseh v »Akademiški zvezi« včlanjenih društev na sstanu, ki ga je sklical g. duh. vodja SKAD »Zarje« in o katerem pišejo »Mi mladi borci« v št. 14., po odhodu nepovabljenega gosp. tajnika »Akademske zveze«, pristali na kompromisno listo vseh klubov na medicini, kjer bi bilo katoliškim akademikom zagotovljeno primerno

BOŽIČNO VESELJE

PFAFF
ŠIVALNI
STROJ

IGN. VOK LJUBLJANA
TAVČARJEVA UL. 7

grafije. To predavanje bo na splošno željo nasnjeno.

H koncu so bile prebrane resolucije, ki vsebujejo za našo kulturno rast in kulturni napredek važne sklepe. Resolucije zahtevajo zakon o varstvu spomenikov, o muzejih in arhivih, potem, da se ločijo arhivi od muzejev in poskrbi za arhivarski naraščaj, da se osnujeta v Ljubljani kulturnozgodovinski in prirodoslovni muzej, da se vpelje v zadnja dva razreda srednjih šol pouk umetnostne zgodovine itd.

Ker so zborovanja slovenskih zgodovinarjev zamišljena kot nekaka stalna ustanova, ki naj leto za leto mdaje smernice zgodovinskemu znanstvenemu ustvarjanju in tudi sodi o zgodovinskih delih, so bila na zborovanju sprejeta v ta namen tudi pravila za poslovanje. Na povabilo Muzejskega društva v Ptujju bo prihodnji sestanek slovenskih zgodovinarjev prihodnje leto v Ptujju.

Zvečer ob šestih 16. decembra je pa bil slavnostni občni zbor »Muzejskega društva za Slovenijo« v veliki dvorani ljubljanskega magistrata, ki so se ga udeležili slovenski znanstveniki in zastopniki oblasti. Na tem občnem zboru je podal podpredsednik društva ravnatelj dr. J. Mal vso zgodovino društva v teku 100 let, odkar društvo deluje, ki si je za raziskovanje slovenske zgodovine pridobilo veliko zaslug in je budilo z raziskovanjem slovenske preteklosti domovinski čut že v časih, ko se je komaj dobro začela zbuhati slovenska zavest. V tistih časih je društvo s poudarjanjem regionalnih vidikov ustvarjalo podlago za osnovo slovenske narodne skupnosti. In tudi to je važno.

Tako je res!

število odbornikov. Potreben je bil le še pristanek odborov posameznih klubov. Tega pa zastopniki večine katoliških akademskih društev niso dobili in tako se je kompromis razbil. Na omenjenem sestanku je padel tudi predlog, da bi šli katoliški akademiki skupno z akademiki iz kluba »Edinstvo«, ki, kakor vemo po izjavah njegovih članov, simpatizira z gibanjem g. Ljotića, v borbo na neki tako imenovani protimarksistični listi. Zastopniki SKAD »Zarje« so takšen predlog odklonili, ker so vztrajali vedno na kompromisni listi vseh skupin. Negativni odgovor odborov posameznih katoliških akademskih klubov je bil vzrok, da so se vsa prizadevanja za kompromisno listo razbila in bil azastonj. Pri volitvah so nastopile tri liste: katoliški akademiki brez SKAD »Zarje«, nacionalni akademiki iz »Jugoslavije« in levičarski akademiki. Zmagali so levičarji s 66 glasovi, medtem ko so katoliški akademiki ob delni abstinenici in delnem sodelovanju članov SKAD »Zarje« ostali na drugem mestu s 56 glasovi. Prei slučajnostih sem iz lastne pobude pojasnil prizadevanja za kompromisno listo. Podal sem kolikor mogoče kratko in stvarno sliko vsega truda, ki ni bil, če sem odkrit, maloten. In tedaj sem dejal med drugim, da obsojam v tem času, ko vemo, da gre za obstanek slovenske medicinske fakultete, vsako merjenje političnih sil ali skupinskih moči na račun strokovnega dela v strokovnem klubu, pa četudi bi kdo s tem namenom snoval kako protimarksistično listo.

Potem se je začelo sumničanje s »komunizmom« ali bolje »potegovanjem za komuniste«. Proti takšnemu načinu anonimne debate in poročanja moram najodločneje protestirati! Trditi smem upravičeno, da takšni načini niso akademski, pa tudi katoliški ne!

O svojem glasovanju nisem hotel dati nikomur odgovora, ker je to moja popolnoma osebna zadeva! Vendar pa danes moram, ker so me do tega izzvali drugi, reči, da imam priče, da sem se glasovanja vzdrl, ker ni bila dosežena kompromisna strokovna lista, ki bi po mojem mnenju edina lahko jamčila za resnično složno in odkrito sodelovanje vseh skupin pri borbi za popolno medicinsko fakulteto v Ljub-

